

Dags att utvärdera för och nackdelar med EU-medlemskapet

Det har nu gått närmare trettio år sedan svenska folket röstade om huruvida vi skulle bli medlemmar i Europeiska Unionen (EU). Det EU vi nu har trettio år senare har genomgått betydande förändringar. Svenska väljare bör noga analysera om dessa förändringar verkligen varit till godo för vårt folkstyre – och vår ekonomi.

Det mest tydliga i nämnda förändringar är EU:s centralisering där allt fler beslut flyttats från vårt nationella parlament till Bryssel, beslut som när vi röstade om medlemskap förespråkarna försäkrade skulle stanna i Sverige. Istället har vi fått ”de små stegens tyranni” vilket resulterat i ett EU som är fjärran från det vi en gång röstade att gå med i.

Detta är egentligen inte konstigt då det finns mycket starka krafter som verkar för att EU skall bli ett Europas Förenade Stater, med en fortsatt centralisering av beslutsfattande och lagstiftande där Sveriges lite inflytande är ringa. Frågan man borde ställa sig är hur våra medier rapporterat om denna smygande förändring: har de varit kritiska eller rapporetrat det som något självklart och naturligt?

Hur som helst: nu är det hög tid att ställa sig frågan om det är en bra ordning att allt av vikt beslutas i Bryssel? Om man inte tycker det, behöver man som medborgare då inte engagera sig?

Är du t.ex. nöjd till exempel med hur migrationspolitiken har skötts på EU-nivå så kan du sluta läsa här. Och fortsätta att låta våra politiker sköta saken. Om du däremot kommit till insikt om att politiken på viktiga områden har lett till en katastrofal situation är det kanske dags att sluta lita på politikernas förutseende och vishet. Att behöva hör om och om igen att man inte sett ”det komma” och har varit ”naiva”, är inte vad vi borde acceptera från de politiker som beskattar oss och begär vårt förtroende.

Du som medborgare måste ta ställning: är EU-medlemskapet bra för Sverige? Hur kommer vi att se på det om tjugo år när det mesta av vikt beslutas av andra? Borde Sveriges relation med övriga länder i Europa ha en annan struktur?

EU innebär att tacka ja till en hel meny vars olika ”rätter” du inte känner till – alla är ännu inte lagade - och till ett okänt pris annat än att det kommer att kosta mer än det gör idag. Eller vore kanske det bättre ordning med ”à la carte”, dvs. att Sverige kan besluta vad man vill delta i när vi vet vad det handlar om och vad den kostar?

Coronafonden ett typexempel
En mycket oroande utveckling är den s.k Coronafonden. EU såg här en möjlighet att kunna utöka sin verksamhet och drev igenom att få låna upp 750 miljarder euro att användas för att ge bidrag och lån till medlemsländer. Detta för att vissa EU-länder är så skuldsatta att de har svårt att låna. Nettobetalarare av dessa medel blir länder som

Sverige. EU var redan innan en ”transfer union” - en bidragsunion. Nu växer denna verksamhet. Och dessutom via skuldsättning. Euroländerna som skulle ha max 60% av BNP som stats-skuld har struntat i detta och ligger nu närmare 100%. Och nu träder EU in och lånar med medlemsländerna inklusive Sverige som ansvariga för återbetalningen. Och givetvis måste byråkratin i Bryssel byggas ut för att administrera bidragsverksamheten.

Det är nu dags att göra en ordentlig utvärdering av medlemskapet nu när vi har närmare trettio års erfarenhet av det. Bara det faktum att över 60 procent av alla beslut i svenska kommuner och regioner påverkas av EU-beslut borde leda till eftertanke. I takt med en sådan utveckling kommer folkviljan som återspeglas av resultatet i riksdagsvalen bli mindre och mindre relevant.

Jimmie Åkesson har i en debattartikel i Aftonbladet väckt frågan om översyn av Sveriges relation till EU. Läs den [här>>](#) En rapp summering av argumenten ger Markus Allard [här>>](#)

Politikerna är i färd med att ändra den svenska grundlagen syftande till att göra ändringar i grundlagen inklusive beslut om utträde ur EU mycket svårare. Vi medborgare måste engagera oss innan det är för sent. Det är val till EU-parlamentet i juni. Det är ett tillfälle för svenska folket att ryta till, att kräva att en ny folkomröstning om fortsatt svenska medlemskap i EU genomförs.

Vissa av riksdagspartierna säger sig via göra EU ”smalare och vassare”. Det har inte lyckats.

Därför ställer det nybildade partiet – Swexit – upp i valet till EU parlamentet i juni med krav på en ny folkomröstning. Mer info [här>>](#).

Bengt Holmgren

Från EU till ”The Rule of Law”

I ledaren för nr 4-20 skrev jag följande:

I och med den ”förlängda budget” som brukar kallas ”Coronapaketet”, där EU:s ministerråd ”Europeiska rådet” bestämde sig för att skuldsätta en mängd relativt välskötta länder i norr för att ge bidrag till mindre välskötta länder i syd, som t.ex. har lägre pensionsålder än Sverige som Italien och Grekland, så har allt fler börjat ifrågasätta om EU-medlemskapet verkligen är värt pengarna. Frågan som därpå lätt inställer sig är hur demokratiskt EU egentligen är och om vi någonsin kommer att:

a, kunna påverka det som rör våra nationella intressen i Bryssel och

b, utkräva personligt ansvar av beslutsfattarna om vi inte gillar beslutet som tas där?

Vidare: är EU så slimmat och kostnadseffektivt det kan bli eller är det en byråkrati som likt alla byråkratier självexpanderar tills de möter sin bortre underhållsgräns samtidigt som det, fram tills dess, är en berikande (re-trätt)plats för allehanda politiker och byråkrater?

Som Bengt Holmgren skriver på föregående sida så är det hög tid att väljarna i Sverige på allvar går igenom för- och nackdelarna med vårt nuvarande medlemskap och inte bara ta för givet att våra hallstämplade medier och deras symbios med den EU-vänliga politikerklassen i Sverige ger fullgod information. Overksamhet i denna kunskapsökande del, kan bli ytterst kostsamt för våra barn och barnbarn.

Grundlagen – igen

Gunilla Edelstam gör på omstående sida en föredömlig genomgång av vad Gustaf Petrén en gång sade och tyckte om invandringsfrågan samt hur han ställde sig till den märkliga skrivning i grundlagen som stadgar att staten inte alls i första hand ska se till sina kärnfunktioner: polis, försvar och rättsväsende utan istället till din och min ”personliga välfärd” – som om de hade med den att göra.

Denna socialstatsmarkör gör i sin tur att invandringen med automatik dra på sig stora kostnader och detta blir inte bättre av att den politiska klassen efter 1974, anser att den har fri dragningsrätt till människors inkomster. Den urgamla rätten att ”oss själv beskatta” sköljdes ut med makt-delningstaken i den konstitutionella härds-mältan mot ett ohämmat centralstyre som skedde under 1970-talet (enkammarriksdagen och RF).

Små detaljer skapar stora konsekvenser

Mycket elände kommer av till synes små detaljer som verkar ut i långkedjade konsekvenser. Skrivningen i RF 1 kap 2 § är i grunden ett paternalistens credo: ”Den enskildes personliga, ekonomiska och kulturella välfärd ska vara grundläggande mål för den offentliga verksamheten.”

Nej, det ska verkligen inte vara det grundläggande målet för staten. Det grundläggande målet ska vara att säkra medborgarnas rättstrygghet samt nationens okränkbarhet under ett strakt försvar och ett dito starkt rättskydd via en effektiv polismakt och ett politiskt oberoende rättssystem avsett att maximera människors frihet under eget ansvar.

Resten – den ”personliga välfärden” kan och ska faktiskt medborgarna sköta själva efter eget huvud, intresse och förmåga.

MRRS har f.ö. i en promemoria till regeringen lämnat in förslag på en reformering av denna och andra defekter i vår nuvarande RF. I den föreslår vi en ny lydelse för 1 kap. 2 § andra stycket Regeringsformen:

Statens grundläggande mål för den offentliga verksamheten ska vara att skapa rättstrygghet på gator och torg, skydda medborgaren mot yttre transnationella hot, beivra bedrägerier, verka för nationell sammanhållning under det svenska språket, hedra och värna den fria avtalsrätten samt de grundläggande mänskliga rättigheterna som yttradefrihet och äganderätten.

Därutöver ska det offentliga, genom lagar och förordningar, inte minst inom skatteområdet, skapa goda incitament medborgaren att själv följa sina drömmar och då behålla merparten av den belöning som dennes hederliga strävan och flit medfört. (Du hittar hela promemorian [här](#)>>)

Texten kunde kondenseras ännu mer, men skillnaden mot nuvarande skrivning torde vara uppenbar gällande vad statens kärnfunktioner bodre vara, inklusive att medborgaren personliga välfärd är och ska vara dennes ensak.

Postmodernismen intar Moderaterna

Moderaternas ledning med Ulf Kristersson i spetsen flaggar för att försöka få igenom en könsbytarlag i riksdagen på tvärs mot vad Tidöpartierna KD och SD vill. En in-

tern opinionsundersökning bland moderaterna visar att runt 80 % är emot och en opinionsundersökning bland väljarna visar att endast 8 % är för. Att Ulf

Kristersson ändå insisterar är mycket allvarligt eftersom det de facto inte finns vare sig logik eller vetenskap bakom förslaget, bara en slags missriktad godhet. Det finns så många förnuftiga skäl emot förslaget att bara en person drabbad av en verklighetsförvrandande handhjärtapsykos kan undgå att reagera på dem. OCH – om det handlar om att ”skydda en liten minoritet”, så måste det skrotas. Men vad innebär då förslaget? Här en kort sammanfattning. Förslaget innebär bl.a. detta:

Byte av juridiskt kön ska inte kräva utredning och fastställande av könsdysforidiagnos. Idag har en majoritet av barn med könsdysfori en eller flera andra psykiatriska diagnoser. Enligt den finska studien är det dessa psykiatriska och neuropsykiatriska tillstånd som ökar självmordsrisken. Att byta juridiskt kön utan att annan problematik med ökad självmordsrisk har uteslutits är oacceptabelt.

Det finns ingen anledning att forcera fram en ny könstillhörighetslag, [...] Behandlingen för dessa tillstånd stöds dessutom, i motsats till behandlingen vid könsdysfori, av vetenskap och beprövad erfarenhet. (Läs mer om detta [här](#)>>)

Just det. Det här förslaget är ingen produkt av det västerländska upplysningsprojektet utan en del av den postmoderna framstöten för att förstöra det. Ska Ulf Kristersson verkligen bli den som går i bräsch för detta? Kommer myntet att trilla ned i tid? Mycket står på spel bäste Ulf Kristersson. Don't go there. Please.

Detta nummer avslutas med en mycket viktig och klagörande analys av begreppen ”Rule of Law” och ”Rule by law”. Tyvärr lutar den svenska rättspositivismen modell S, mot den senare modellen. Läs mer på sid. 4.

Slutligen: En tung vinter går äntligen mot sitt slut. Jag önskar alla läsare av detta nummer en riktig solig och på alla sätt givande vår!

Leif V. Erixell ordf. i MRRS, Medborgarrättsrörelsen i Sverige.

Gustaf Petrén om invandring och finansiering

Gustav Petrén – en av Medborgarättsrörelsens grundare – intresserade sig för den övergripande frågan om rättsstaten i förhållande till medborgarna. Det handlade om grundlagens betydelse.

Hans krav på rättsstaten var bland annat att det skulle finnas en författningsdomstol, att det skulle finnas fler beslutande folkomröstningar, att det skulle finnas bättre kompetens i regeringen och att riksdagen inte ska vara ett transportkompani till regeringen. Det handlade om att förstärka medborgarnas inflytande.

Gustaf Petrén lämnade jordelivet år 1990. Nästan 34 år har passerat sedan dess. Vår stora politiska fråga idag handlar om invandringen som på ett omvälvande sätt påverkat medborgare och stora delar av statens och kommunernas verksamhet. Jurister är inte särskilt aktiva i samhällsdebatten men Gustaf Petrén var det. Han publicerade många debattartiklar i bland annat grundlagsfrågor.

Hur såg Gustaf Petrén på invandringen och hur såg han på finansieringen med utgångspunkt i grundlagens (Regeringsformen, RF) stadganden?

Invandringen i sig är inte någon grundlagsfråga men den påverkas av grundlagstadganden om mål för och finansiering av statens verksamhet i RF 1:2 och RF 9:1-2. Under Gustaf Petréns tid började invandringen väcka frågor. År 1986 fanns 8,5 miljoner invånare i Sverige och av dem uppgick antalet här bosatta utländska medborgare år 1986 till 391 000. 189 000 av dem hade medborgarskap i annat nordiskt land. Lade man ihop antalet i utlandet födda svenska medborgare och antalet utländska medborgare i Sverige vid utgången av 1987 var summan 775 000 personer. Gustaf Petrén var positiv till invandring. Han uttalade att ”alla vi som är fast förankrade i uppfattningen att Sverige bör föra en liberal flyktingpolitik och ta sitt ansvar för de många människor som tvingas lämna sitt land för att ta sin tillflykt annorstädes måste vara beredda att övertyga alla dem som hittills haft en restriktiv syn på frågan om det oriktiga i deras ståndpunkt”.

Vissa gränser

Opinionsbildningen skulle ske genom ett lugnt och sakligt meningsutbyte. Men Gustaf Petrén var positiv till invandringen inom vissa gränser men han betonade att det inte handlade om att släppa in alla som vill komma hit. Invandringen skulle vara rimlig till antalet. Han betonade också att de flesta inte är beredda att ta den starka nedpressning av svensk allmän levnadsstandard som skulle bli följden av att miljontals människor strömmade in i Sverige.

Hur ser det ut idag?

Idag har Sverige betydligt fler invandrare. Över 2 miljoner personer i Sverige var utrikesfödda år 2022, vilket var 20 procent av befolkningen som då var 10,5 miljoner.

Möjligheten till invandring är inte i sig en grundlagsrättighet men för dem som bor i landet stadgar grundlagen, RF 1:2, att målet för den offentliga verksamheten ska vara den enskildes välfärd. Det gäller även den invandrare som flyttat till Sverige. Enligt den bestämmelsen ska den enskildes personliga, ekonomiska och kulturella välfärd vara grundläggande mål för den offentliga verksamheten. Särskilt ska ”det allmänna” trygga rätten till arbete, bostad och utbildning samt verka för social omsorg och trygghet och för goda förutsättningar för hälsa.

Denna grundlagstext har lett till betydande lagstiftning som rör rättigheter till bidrag och andra förmåner. Det är ett grundlagsstadgande som måste få varje nybliven riksdagsman att tänka till och se sin roll från denna utgångspunkt. Detta är ju den svenska statens viktiga uppgift enligt grundlagen! Det är alltså inte att upprätthålla ett starkt försvar och en tillräcklig polisverksamhet eller att tillse att vägar, avlopp, vatten och el sköts, som RF från 1974 anger vara mål för verksamheten, utan det är välfärden.

Regeringsformen som kostnadsdrivare

Men stadgandet i RF 1:2 och den lagstiftning som stiftats mot bakgrund av denna grundlag innebär förstås stora kostnader för staten i förhållande till befolkningen. Välfärds målet är kostsamt och blir det i än högre grad vid hög invandring särskilt om många invandrare inte kan tas upp av arbetsmarknaden. Täckandet av dessa kostnader hänger samman med de möjligheter som finansmakten ger i RF.

Gustaf Petrén ställde frågan: ”Den enskildes välfärd ska vara mål för den offentliga verksamheten: Hur går det härmed då lagen systematiskt ger företräde för det allmännas fiskala intressen i snart sagt alla lägen? Ett område som Gustaf Petrén intresserade sig för i sina debattartiklar var finansmakten i. Han frågade ”var tog folkets rätt vägen” och lyfte därvid fram finansmaktens hantering (RF 9 kap.). Han hänvisade till samhällsfördraget enligt vilket ”man föreställer sig att medborgare slutit sig samman för att låta en överhet sköta vissa gemensamma angelägenheter som de en-

skilda inte kan ombesörja var och en för sig. För att systemet ska fungera måste staten, ha rätt att av de enskilda få ut de medel som behövs för de gemensamma uppgifternas utförande”. Det är på så sätt, konstaterade Gustaf Petrén, man kommer fram till en rätt för det allmänna – stat och kommuner – att ta ut skatt av medborgarna.

Vår urgamla rätt – som togs ifrån oss

I 1809 års RF fanns ett stadgande om att ”Svenska folkets urgamla rätt att sig själv beskatta utövas av rikens ständer allena vid allmän riksdag”. Det var alltså folket som beskattade sig självt.

Stadgandet hade sitt ursprung i ett tidigare system med skatt på jord, som gav fasta inkomster till staten (visst frälse för en del som bidrog med annat). Detta var då statens fasta inkomster och när dessa inkomster inte räckte uppstod ett underskott. Detta underskott täcktes av att folkets företrädare årligen åtog sig en så kallad bevilling (beviljande, samtycke) för att täcka underskott som uppstått i statens finanser. Denna rätt att beskatta sig själv fanns i grundlagen tills den ersattes genom 1974 års grundlag. Då var det ingen som tänkte på folkets rätt längre.

Gustaf Petrén vände sig emot den okontrollerade friheten för riksdagsflerpartiet att göra vad den vill, när det gäller att överföra de enskildas tillgångar till det allmänna.

En grundlagsändring är av nöden

Idag konstateras att invandringen har blivit alldeles för stor och kostsam inte bara när det gäller bidrag och förmåner utan även när det gäller påfrestningar i form av brottslighet och kulturella motsättningar. Myndigheter, rättsväsende och fängelser är överbelastade. Vi kan även konstatera att det är politikerna som styr oss in i detta. De har haft för stora möjligheter att beskatta och bestämma över Sveriges befolkning.

Vi borde därför ändra grundlagen på ett sådant sätt som Gustaf Petrén ansåg genom att gå tillbaka till den gamla tanken om skatten såsom något som medborgarna närmast frivilligt gemensamt åtar sig för att möjliggöra att de gemensamma uppgifterna blir fullgjorda.

Gunilla Edelstam

Docent, Jur. dr.

”Rule of Law” kontra en stat styrd av ”Rule by Law”.

I artikelserien ”dedikerad till lagstiftningsläran” tänkte jag ta upp vad som definierar en rättsstat styrd genom ”Rule of Law” kontra en stat styrd av ”Rule by Law”. Detta är nämligen mycket viktigt att veta skillnaden mellan dessa.

Principstyrning (Rule of Law) och lagstyrning (Rule by Law) är två centrala begrepp som ofta diskuteras inom rättsvetenskapen för att beskriva olika rättsliga regimer och deras tillvägagångssätt för att styra samhället genom lagar. Dessa begrepp representerar olika filosofier kring lagens roll och dess förhållande till staten och medborgarna, särskilt med avseende på hur legitimiteten för lagar och statens handlingar etableras och upprätthålls.

Principstyrning, eller Rule of Law, betonar att alla, inklusive statens representanter och lagstiftarna, är underordnade och måste följa rättsstatliga principer när de utformar lagar och sitt handlande. Här hämtas legitimiteten för lagar och statliga åtgärder från deras överensstämmelse med övergripande principer:

- **Legalitet:** Legalitetsprincipen innebär att all statlig aktivitet måste ha stöd i och vara auktoriserad av lag. Detta säkerställer att statens handlingar inte baseras på godtyckliga beslut utan följer etablerade och erkända juridiska ramar. Genom att följa lagens överhöghet minskas risken för godtycklighet i myndigheternas agerande.

- **Rättssäkerhet:** Rättssäkerhet kräver att lagen är tillgänglig, förutsebar och lätt att förstå för alla. Det garanterar att individer kan känna till och förstå de lagar som påverkar dem, vilket i sin tur minskar möjligheterna för tjänstemän att missbruka sin makt genom att agera på oförutsägbart eller oklart sätt.

- **Förebyggande av maktmissbruk:** Att förhindra maktmissbruk innebär att rättssystemet innehåller skyddsåtgärder mot godtyckligt beslutsfattande. Detta säkerställer att tjänstemäns skönsmässiga beslutsfattande inte är obegränsat och regleras strikt av lag. Genom att begränsa och tydligt definiera tjänstemäns befogenheter förhindras övertramp och missbruk av makt.

- **Likhet inför lagen och icke-diskriminering:** Principen om likhet inför lagen är kärnan i rättsstatsprincipen. Den säkerställer att lagen garanterar avsaknaden av diskriminering på grund av ras, kön, språk, religion, politisk åsikt, nationellt eller socialt ursprung, födelse eller andra status. Genom att behandla liknande situationer lika och olika situationer olika, samt tillåta positiva åtgärder när de är proportionerliga och nödvändiga, skyddas individer från diskriminerande behandling och främjas en rättvis behandling av alla.

- **Tillgång till rättvisa:** Tillgången till rättvisa betonar vikten av en oberoende och opartisk domstol samt rätten till en rättvis rättegång. Den oberoende och opartiska domstolen är central för allmänhetens uppfattning om rättvisa och är avgörande för att uppnå principen att ”rättvisa inte bara måste göras, utan också ses göras”. Detta säkerställer att individer kan utkräva ansvar från staten och dess tjänstemän och få skydd mot rättsövergrepp.

Viktigast av allt, inom ramen för Rule of Law, kan lagar fränkännas legitimitet om de bryter mot dessa grundläggande principer. Det innebär att även om en lag har antagits genom korrekta formella procedurer, kan den anses illegitim om den kränker principerna för rättvisa eller mänskliga rättigheter. Detta skapar en mekanism för att skydda individer från orättvisa lagar och statligt övergrepp.

Rötter i antikens Grekland

Konceptet ”Rule of Law” har ursprungligen sina rötter i antikens Grekland men utvecklades i större detalj under medeltiden genom tänkare som Aristoteles, som i tredje boken i bokserien Politiken konsekvent betonar vikten av lagens förhärskande över godtyckliga beslut av enskilda härskare. Aristoteles argumenterade för att ”lagen bör styra” och framhöll betydelsen av juridiska principer för att upprätthålla ordning och rättvisa i samhället.

Lagstyrning, eller Rule by Law, å andra sidan, betonar statens makt att styra genom lagar, oavsett dessa lagars innehåll eller rättvisa eller efterlevande av rättsstatliga principer. I detta system hämtas lagarnas och statens handlingars legitimitet främst från deras lagliga antagande och genomförande, snarare än deras överensstämmelse med övergripande principer eller moraliska värderingar. Detta innebär att lagar, oavsett hur orättvisa eller undertryckande de kan vara, anses legitima så länge de har antagits genom de etablerade lagstiftningsprocesserna.

Denna modell kan leda till att statens makt utökas på bekostnad av individens rättigheter och friheter, eftersom det inte finns något inneboende krav på att lagarna ska vara rättvisa eller följa övergripande rättsstatsprinciper. Statens och dess representanters ageranden anses legitima så länge de följer den existerande lagstiftningen, även om den lagstiftningen strider mot rättsstatsprinciperna.

Sammanfattningsvis utgör skillnaden mellan principstyrning och lagstyrning en skillnad i varifrån lagarna och statens handlingar hämtar sin legitimitet, m.a.o. vilka variabler som ingår i legalitetskvationen för att beräkna vad som är ”legalt”. Medan Rule of Law hämtar legitimitet från lagarnas överensstämmelse med universella rättsstatsprinciper (som t.ex. kodifierats i Venedigkommissionens rättstatschecklista), grundar sig Rule by Law på följsamheten till nationens lagstiftare. Rule of Law erbjuder ett skydd mot orättvisa lagar genom att möjliggöra att lagar kan ifrågasättas och fränkännas legitimitet om de strider mot grundläggande principer, medan Rule by Law fokuserar på lagens tekniska giltighet oberoende av dess rättvisa eller moral.

DDR (Östtyskland) och Sovjetunionen, två Rule by Law-nationer

Som illustrerande exempel på länder styrda genom ”Rule by Law” snarare än ”Rule of Law” tar vi DDR (Östtyskland) och Sovjetunionen. I dessa stater användes lagar och juri-

diska system inte primärt för att skydda medborgarnas rättigheter eller begränsa statens makt. Istället fungerade de juridiska systemen som verktyg för att befästa och genomdriva statens och det styrande partiets makt, även när detta innebar att åsidosätta grundläggande rättigheter och rättsstatsprinciper.

I DDR var lagstiftningen och rättssystemet starkt politiserat och kontrollerat av det statliga partiet, Socialistiska enhetspartiet (SED). Lagar utformades och tillämpades på ett sätt som garanterade partiets dominans och undertryckte politisk opposition och avvikande åsikter. Rättsväsendet användes som ett instrument för politisk kontroll, där lagar och rättsprocesser anpassades för att möjliggöra övervakning, förtryck och bestraffning av medborgare som ansågs vara ett hot mot statens ideologiska och politiska mål. Rättssäkerhet och rättvisa var därmed underordnade statens och partiets intressen.

Liknande förhållanden rådde i Sovjetunionen, där staten kontrollerade lagstiftning och rättsväsende för att främja kommunistpartiets mål och konsolidera sin makt. Lagen användes som ett redskap för statligt förtryck snarare än för rättlig rättvisa. Politiska rättegångar, där anklagade ofta dömdes på svaga eller fabricerade bevis(eller varför inte försvaradvokater som sade att de höll med åklagaren om att den åtalade borde dömas?), var inte ovanliga och tjänade som avskräckande exempel för att tysta kritik och opposition. Den juridiska processen och rättighetsgarantier, såsom rätten till en rättvis rättegång, ignorerades ofta för att uppnå politiska mål.

Skydd mot makt och verktyg för makt

I båda dessa nämnda stater illustreras den distinkta skillnaden mellan ”Rule by Law” och ”Rule of Law”. Medan ”Rule of Law” innebär att lagar tillämpas för att skydda medborgarnas friheter och begränsa statens makt, innebär ”Rule by Law” att lagarna själva är ett verktyg för att utöva makt, oavsett de grundläggande principerna för rättvisa, jämlikhet inför lagen och skydd av mänskliga rättigheter. I DDR och Sovjetunionen användes rättssystemet inte för att tjäna medborgarna eller skydda deras rättigheter samt värna om de rättsstatliga principerna utan för att stärka statens och det styrande partiets kontroll och undertrycka avvikande röster.

Jag hoppas att detta gett en bättre förståelse för skillnaden mellan dessa två former av rättssystem och varför Rule of Law alltid skall vara det som eftersträvas.

I nästa nummer kommer vi gå igenom lagstiftningslärans grunder och principer för god lagstiftning enligt det lagstiftningsrådgivande organ inom Europarådet: Venedigkommissionen, även känd som Europeiska kommissionen för demokrati genom lag.

På återläsande! :)

Andreas Jansson